

Фінансово-економічне забезпечення розвитку підприємств галузі рибництва

Л. Катан, д.е.н., професор,

О. Зубко, асистент

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Розвиток рибництва є не лише необхідною складовою державної аграрної політики щодо збільшення рівня споживання населенням, але й важливим стратегічним напрямом диверсифікації агробізнесу та розширення зайнятості населення. Однак, економічні та соціальні проблеми в розвитку сільськогосподарського виробництва країни негативно вплинули на фінансове забезпечення підприємств галузі рибництва.

Згідно із Законом України «Про аквакультуру», рибництво (аквакультура) – це є сільськогосподарська діяльність із штучного розведення, утримання та вирощування об'єктів аквакультури у повністю або частково контрольованих умовах для одержання сільськогосподарської продукції (продукції аквакультури) та її реалізації, виробництва кормів, відтворення біоресурсів, ведення селекційно-племінної роботи, а також надання рекреаційних послуг.

Проблема фінансово-економічного розвитку рибного господарства України розглядалася в працях вітчизняних науковців – С.І. Алімова, П.П. Борщевського, М.С. Стасишена, М.А. Хвесика, Н.М. Яркіної та ін. Вона також знайшла відображення у відповідних Законах України, Державних програмах та законодавчих актах, а саме – «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них»; «Про аквакультуру»; «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»; «Про Концепцію розвитку рибного господарства України» тощо.

Проте, не дивлячись на те, що проблеми розвитку рибного господарства є предметом багатьох наукових досліджень, багато

важливих питань через відсутність належного фінансування залишаються невирішеними. Зокрема, проблеми фінансового забезпечення розвитку та адаптації рибництва і рибопереробної галузі до сучасних умов господарювання.

З урахуванням потенційних можливостей розвитку рибного господарства України, стратегічної важливості його для гарантування продовольчої безпеки країни, а також необхідності відродити імідж України як великої морської та рибогосподарської держави, необхідно відродити галузь на новому рівні. Це потребує впровадження інноваційних досягнень, спрямування в галузь значних інвестиційних ресурсів. Досягнення зазначених цілей можливо за умов поліпшення інвестиційного клімату, перегляду існуючих положень щодо кредитування підприємств галузі та підтримки галузі на державному рівні.

Для ефективного функціонування галузі рибництва слід провадити інвестування та фінансове забезпечення за наступними напрямками:

- підтримка розвитку галузі рибальства, яка б ґрунтувалася на принципах ефективності використання ресурсів, інновацій, конкурентоспроможності та науковості;

- розвиток сфери реалізації та переробки продукції;

- фінансування досліджень, адже вони мають першочергове значення для виробництва і забезпечення населення рибною продукцією та, в свою чергу, гарантують продовольчу безпеку держави;

- вдосконалювати державне фінансування розвитку інфраструктури ринку риби.

13 жовтня 2016 року було підписано Закон (№1530-VIII) «Про ратифікацію Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком». Ця угода є першим ефективним кроком в розширенні фінансового забезпечення розвитку галузі рибництва. Вона спрямована на підтримку аграрного сектора, зокрема, окремим

напрямом в ній виділено фінансування підприємців аквакультури та рибного господарства. В цілому угода передбачає можливість залучити 400 млн. євро на 12 років з 4-річним пільговим періодом. Відповідні кошти планується спрямувати на модернізацію рибного господарства і аквакультури в Україні.

17 лютого 2017 року відбулася перша в Україні конференція в рибній галузі - «Fish and Seafood - 2017», організатором якої була Рада з питань експорту продовольства (UFEB).

Підприємці, науковці, представники влади та експерти рибної галузі обговорили поточну ситуацію на ринку риби та морепродуктів, кооперацію виробника та переробника, державну політику з розвитку галузі та відкриття іноземних ринків.

Щодо питання фінансування галузі рибництва, то на конференції Голова Державного агентства рибного господарства України Ярема Ковалів повідомив наступне: «Буквально минулого тижня відбулася робоча зустріч з Європейським інвестиційним банком. Очікуємо що приблизно у квітні-травні усі формальні процедури завершаться, і ці кошти стануть доступними до отримання нашими підприємствами».

Голова Державного агентства рибного господарства України зазначив, що Європейський інвестиційний банк погодився створити для рибницьких підприємств консультативну групу, яка допомагатиме готувати необхідні документи для отримання кредиту.

У державному бюджеті на 2017 рік передбачено фінансування програми «Селекція у рибному господарстві та відтворення водних біоресурсів у внутрішніх водоймах та в Азово-Чорноморському басейні» у розмірі 40 млн. грн.

Альтернативними механізмами фінансового забезпечення розвитку аквакультури може бути, залучення коштів із інших джерел, а саме використання власного капіталу підприємств, зменшення податкового тиску через запровадження спеціальних режимів та механізмів непрямого оподаткування.